

MILAN PRŠO

KNIHA
POVIEDOK

MILAN PRŠO

KNIHA
POVIEDOK

Milan Pršo
Kniha poviedok
ISBN: 978-80-570-3654-8

OBSAH

1.	Odláhlo mi (1998)	5
2.	Ona (2016).....	8
3.	Georgínový ostrov (2009).....	13
4.	Stretnutie naslepo (2011)	17
5.	Podskoč Miško (2008)	18
6.	Jesus Christ (2009)	27
7.	Kráľ (2006)	32
8.	John Luigi Amóre (2014)	36
9.	Združenie pre krajší život (2007).....	57
10.	Sen (2008).....	72
11.	Ochutnávač (2019).....	75
12.	Dedičstvo (2021)	93
13.	Lavička (2001)	150

ODĽAHLO MI

Začal som mať podozrenie, že sa so mnou niečo deje. Bolo mi nejako divno, brucho ako na vode, tak som zašiel k doktorke. A moja milá, mladá doktorka mi so smiechom vraví, pán Milan, keby som nevedela, že ste chlap, tak vám poviem, že ste tehotný.

Ale pre istotu ma poslala na sono. Tam mi lekárka s trasúcou sa rukou a divným úsmevom oznámila, že v mojom bruchu sa pravdepodobne nachádza ľudský plod, to teda znamená, že som tehotný. A nato sa zviezla zo stoličky na zem. Chaos, ktorý tam nastal, som využil na útek, veď predsa nenechám zo seba robiť pokusného králik. V centre mesta som si sadol v parku na lavičku a rozmýšľal, čo sa mi to vlastne stalo. Ako je to možné. Prečo. A vtom sa mi zazdalo, že na mňa niekto blikol svetlom, pozriem nahor a tam namiesto slnka on.

Boh.

Žmurkol na mňa a povedal: „To som spravil ja,“ a šibalsky sa pousmial.

„Ale prečo?“ spýtal som sa prekvapene.

„Lebo stále neveríš, stále pochybuješ, tak ti dávam možnosť, aby si mal konečne nejaký dôkaz.“ Na môj veľavravný úškrn povedal: „Neboj sa, všetko zariadim, keď príde ten správny čas, len mu nájdi matku.“

„Ale veď mám manželku, tá mi pomôže.“

„Nie ženu – matku! Matku cirkev, ktorá ho prijme za svojho syna aj otca.“ Posledné slová sa rozplynuli a slnko mi už zasa páli priamo do tváre. Čo teraz? Kam mám ísť? Kde mám hľadať? Tak som zamieril do prvého kostola.

Vyhľadal som pána farára, všetko mu povedal, ukázal správu zo sonografie. Pán farár sa zodvihol, objal ma okolo pliec a ani som sa nenazdal, jemne a milo ma vyprevalil von s tým, aby som si zo svätej cirkvi nerobil blázna, oni predsa dobre vedia, kto je syn boží. Brucho mi rástlo z hodiny na hodinu, tak som to skúsil u evanjelikov, ale pochodil som tak isto. Čo teraz, veď ja nemôžem mať doma proroka, syna božieho. Viete si predstaviť, že ho dám do škôlky a on tam bude z plastelíny robiť namiesto guľičiek živé vrabce? Tak som sklonil hlavu a šiel do synagógy. Všetko som vyrozprával rabínovi, on na mňa pozrel spod toho svojho klobúka a povedal: „Nový prorok, syn boží? Tak o tom by sme my židia museli niečo vedieť. V tomto vám nepomôžem, mladý muž.“ A bol som tam, kde aj predtým. Ešteže brucho na chlapovi nie je také okaté, vyzerám len ako veľký milovník piva. Ale už si cítim nohy. A aj prsia ma svrbia. Šiel som práve okolo predajne s elektronikou, keď som vo výklade zbadal televízor a v ňom akurát bežal program, ako v amazonskom pralese hľadá jeden kmeň svojho proroka. Nečakal som ani minútu, vybral z banky posledné úspory a už som aj letel do Brazílie. Keď som konečne dorazil do dediny kmeňa Ašašuejcov, brucho bolo už také veľké, že som mal problém s chôdzou. To som naozaj netušil, že sa proroci rodia rovno v tridsiatich troch rokoch. Všetci na mňa pozerali, lebo chlapa s takým veľkým bruchom ešte v živote nevideli. Vysvetlil som im, že mám v bruchu syna božieho, proroka, vykupiteľa. Šaman chvíľu počúval, potom vstal a radostne povedal:

„Už dlho hľadáme nového proroka, ktorý nás vyvedie z tejto zlej doby, čakáme spasenie, a ty ho máš.“

Pochopil som jeho slová až vtedy, keď začali vyťahovať nože a nožičky a mačety a pretierať si ústa. Ojoj, to som už utekal, čo mi veľké brucho len dovoľovalo. Ešteže som stihol to lietadlo späť. Znovu som si sadol do toho parku na tú istú lavičku, brucho ma ťahalo k zemi, slnko na mňa pražilo, po tvári mi stekal pot a ja čakám. Čakám na Boha. Už začínam mať kontrakcie, fúúúú, zhlboka dýcham, odrátavam čas a Boha nikde. Asi to myslel dobre s tými ľuďmi, takže problém nebude v ňom, ale v ľuďoch. Veď načo by im bol ozajstný Boh, keď môžu mať toho svojho vymysleného. Veď ľudia najlepšie vedia, akého Boha potrebujú. Naozajstný Boh je asi to posledné, čo by mohlo veriacich postretnúť. Á, už ho vidím, už ide, už vidím jeho žiaru, už nastala tá pravá chvíľa.

Nie kto ma búcha po líci, haló, mladý páňko, stalo sa vám niečo?

Preberiem sa, otvorím oči, nado mnou sa skláňa Róm čierny ako uhol, v ústach cigareta. Ja ležím na tráve, po bruchu ani stopy, ani pamiatky, len ten Róm.

„Kto si? Boh?“ pýtam sa šokovaný.

„Boh? Nééé. Volám sa Demeter Baláž, mladý páňko.“

Má obrovské brucho, podáva mi ruku a nežným nosovým hlasom sa mi prihovára: „Čo sa stalo, mladý páňko, prišlo vám zle? Nepotrebujete pomoc? Nemám vám zavolať ambulanciu?“

„Nie, nie, ďakujem, len mi prišlo nejako nevoľno, ale budem v poriadku.“

„A mladý páňko, sväté obrázky nekúpate? Lacno dám.“ A už mi aj strká do ruky nejaké kartičky.

Teraz neviem, bol to sen, alebo som mal vidiny? Som z toho nejaký zmätený. Ale je pravda, odlahlo mi.

ONA

Bola som práve v práci, keď mi zazvonil telefón. Skoro som dostala porážku. Volali mi zo škôlky, že moja Mia sa stratila. Kričala som do telefónu ako zmyslov zbavená, ako sa vám mohla stratiť moja dcéra? Vrieskala som, nadávala, rozplakala som sa.

Jediné miesto, kde by mohla byť, jediné miesto, ktoré mi hneď napadlo, bolo pri tom starom dome. Utekala som tam vo svojich lodičkách, ako len najrýchlejšie som vedela. Na prvej križovatke, teda v strede tej križovatky, keď mali chodci červenú, som si ich vyzula a utekala ďalej. Plakala som a utekala. Slzy mi stekali po lícach, ledva som lapala po dychu, v pľúcach ma pichalo, ale ja som len utekala a utekala. Do kopca, pod les, k tomu starému domu. Nevieť, čo tam v tom dome bolo, alebo kto tam žil v tom dome, ale už keď bola Mia malinké bábätko, nech akokoľvek plakala, nech s ňou bolo akokoľvek zle, tam pri tom dome sa vždy upokojila, tam pri tom dome vždy prestala plakať, usmievala sa, chutilo jej jesť. Nebývali sme odtiaľ ďaleko a zopárkrát sa stalo, keď už bola väčšia, že tam zašla sama. Sedela na rohu, na múriku starého plotu, pod veľkým košatým orgovánom.

Musela som sa zastaviť, už som nevládala utekať, bolelo ma v pľúcach, pichalo ma v boku, oprela som sa jednou rukou o strom, neviem, koľkokrát som sa nadýchla, ale rozbehla som sa ďalej. Už som nebola ďaleko, už len hore touto ulicou, na konci zahnúť doľava a som tam. Keď som dosiahla koniec ulice, roh, bod, miesto, odkiaľ som ju už mohla vidieť, či tam je alebo nie je, spomalila som,

prestala som utekať. Spravila som krok, uvidela policajné auto, veľa ľudí, stála tam, uvidela som ju. Z hrdla sa mi vydral výkrik, Mia, Mia, rozbehla som sa z posledných síl a kričala som. Keď som ju objala, už som cez slzy ani nevidela. To bola úľava, držať ju v náručí. Aj Mia sa rozplakala a cez plač mi hovorí, nech poviem ľuďom, ktorí pracujú v tom dome, aby prestali kopať v záhrade vedľa toho starého orgovánu, lebo jej ublížia.

„A komu ublížia?“

„No jej. Ona tam je, povedz im, aby tam nekopali.“

„Ale kto ona?“

„No ona. Ona je tam,“ ukázala rukou ku koreňom stromu.

Objímala som Miu a všetci robotníci, policajti a ľudia z ulice tam stáli okolo nás.

„Slečna,“ zohol sa k nám jeden robotník v prilbe, „a ty vieš, kde je...“ odmlčal sa, „kde je ona? Vedela by si ju nájsť?“

Mia bez slova prikývla.

Ponúkol jej ruku. „Tak pod', pod' mi ju ukázať.“

Mia ho chytila za ruku a išli do záhrady k tomu orgovánu. Vedľa stromu stál bager, už tam bola vykopaná jama.

„Tam,“ Mia zastala a ukázala rukou ku koreňom do tej vykopanej jamy. Robotník zobral do ruky lopatu. „Ja neviem, kde je, ja ju nevidím, ale keď mi povieš, kde mám kopať, tak ju spolu vykopeme.“

„Áno,“ zvolala Mia celá natešená, „tu kop, ale opatrne, aby si jej neublížil.“

Stála som tam, vlastne stáli sme tam všetci, ticho, úplne ticho, bez jediného slova a pozorovali tých dvoch.

Vôbec, ale vôbec som nechápala túto situáciu, pripadala mi komická. Mia ukazovala, kde má robotník kopať a on kopal lopatou medzi tými koreňmi presne podľa jej inštrukcií.

„Vidím ju, vidím ju,“ vykrikla zrazu Mia a skočila k robotníkovi do jamy. Holými rukami začala hrabať v zemi pomedzi korene. „Tu je... tu si,“ otočila sa ku mne a v rukách držala kus hlíny, alebo od hlíny špinavý kameň. Podišla ku mne, natiahla ruky. „Vidíš? Tu je.“ Bola šťastná, usmievala sa, na lícach mala jamky. Zohla som sa k nej a zobrala jej ruky do svojich. „Vidím,“ zašepkala som, do očí sa mi opäť tlačili slzy. Objala som ju. „Pozóóór,“ zvolala Mia, „netlač ma tak, môžeš ju zraniť.“

„Prepáč.“

„Nemusíš sa ospravedlňovať, nechcela si jej ublížiť.“ Utrela som si slzy a dala jej pusku na nos.

„Podte, pani,“ povedal jeden policajt, „odvezieme vás domov.“

„Ale my nejdeme domov, mami,“ povedala Mia a pozerala na mňa veľkými očami.

„A kam ideme?“ spýtala som sa s otázkou aj v očiach.

„Do lesa. Ja si ju predsa nemôžem nechať, ona nie je moja, ona by zomrela, keby som si ju nechala.“

„Ale...“ snažila som sa oponovať.

„Mami,“ Mia sa na mňa pozrela tými jej detsky nevinnými očami, „prosím.“

Až ma pichlo pri srdci. „Pod,“ povedala som a podala jej ruku. Vykročili sme do lesa, čo bolo len cez cestu a všetci, robotníci, policajti a aj ľudia z ulice nás nasledovali.

Nešli sme hlboko, slnko ešte stále presvitalo cez koruny stromov, keď Mia zastala.

„Mami, pozri.“ V jednej ruke držala tú hlinu, ten kameň, alebo čo to bolo, druhou to ešte pohladila, ofúkla, chytila do oboch rúk a vyhodila do vzduchu.

Smiala sa.

Neviem, čo to bolo, neviem, čo sa stalo, ale nespadlo to na zem. Stratilo sa to, zmizlo. Nechápavo som pozerala okolo seba, keď som zrazu pocítila na tvári závan čerstvého vetra. Bol to taký zvláštny pocit, že som až musela zatvoriť oči. Zhlboka som sa nadýchla. Vôňa. Tá vôňa, nikdy v živote som necítila niečo také. Nepoznala som tú vôňu, neviem, odkiaľ sa vzala, ale bola omamujúca.

Pocítila som na tvári chlad. Otvorila som oči a pršalo. Teda nepršalo, lebo obloha bola modrá a slnko stále svietilo, ale drobné kvapky vody poletovali vzduchom, akoby ani neexistovala gravitácia. Slnko a kvapky vody vytvárali medzi stromami farebné variácie dúhy. Stála som tam v nemom úžase a pozorovala tú hru farieb, vdychovala opojnú vôňu, ktorú som nepoznala a všetok stres, strach, všetky obavy sa razom pomínuli. Otočila som sa k robotníkom, policajtom a ľuďom z ulice a všetci, každý jeden stál pri nejakom strome a objímal ho.

Natiahla som ruku k stromu a dotkla sa ho. Cez prsty do mňa vnikla jeho sila, energia, jeho vibrácie, to bolo niečo také silné, nezvyčajné, nepoznané a v kombinácii s tou opojnou vôňou a hrou farieb výnimočné. Dotkla som sa toho stromu aj druhou rukou, objala som ho. Nastalo ticho. Úplné ticho, len ja a strom. Oprela som si hlavu, čelo o strom, počula som tlčť srdce. Cítila som ten

tlkot na čele, v rukách, na bruchu, v každej časti môjho tela, ktorou som sa dotýkala toho stromu.

„Mami,“ zavolala na mňa Mia.

Pozrela som tým smerom. Sedela na zemi opretá o strom, ufúľaná a špinavá, usmievala sa, tou špinavou rukou si utrela nos, že jej až šmuha zostala na líci.

Aj ja som sa usmiala.

„Mami? Ľúbim ťa.“

GEORGÍNOVÝ OSTROV

Dosť často sa mi sníva, že lietam. Lietam ako vták, len rozťahnem ruky ako krídla a už aj plachtím. Niekedy sa len tak vznášam a pomaly krúžim nad horizontom, inokedy prudko letím strmhlav nahor a potom padám nadol voľným pádom, že to preťaženie cítim až v žalúdku.

Aj teraz som sníval, ako lietam. Lietal som vysoko a rýchlo, zaletel som až nad najvyššie oblaky, kde už nebolo nič, len slnko a ja. Je to obrovská prázdnota, len vy a vaše myšlienky. Zrazu som v diaľke zbadal nejaký malý tmavý bod. Ako som k nemu letel, bol stále väčší a väčší, až sa z neho stal obrovský ostrov len tak letiaci vzduchom. Zospodu trčali korene, ale zvrchu bol krásne zelený a celý posiaty rozkvitnutými kríkmi kvetov. Boli všade a boli všetkých možných tvarov a farieb. Georgíny.

Zoskočil som na zem, na krásny zelený trávnik a chcel som sa nadýchnuť tej opojnej georgínovej vône, ale zem podo mnou uhýbala ako voda a ja som sa do nej po kolená zabáral. Kade som prešiel, zostalo po mne doslova oranisko. Zastal som pred takým obrovským kríkom, mal nádherne veľké kvety, jeden som si pritiahol k sebe a privoňal k nemu. Silná, mocná, opojná vôňa, prizrel som sa tomu kvetu opäť a niečo mi pripomínal. Pripomínal mi ženu, ženské krivky, takú peknú, šťavnatú, kyprú, dobre urastenú ženu. Kvet sa mi zrazu začal v ruke roztápať, akoby bol z cukru a po predlaktí mi tiekla jeho šťava. Zafúkal vietor, že sa až kvapky rosy zatriasli na koncoch stebiel trávy a ja som začul také čudné zašušťanie. Nevie, kde sa vzali, ale zrazu ich bolo veľa a boli všade,

z každej strany prichádzali ďalšie a ďalšie. Ženy kyprých tvarov, všetky mali rovnaký účes, dlhé zlaté, divoko kučeravé vlasy, ktoré im len sporo zakrývali kypré prsia, mihalnice jemné ako motýlie krídla. Veľké a ovísajúce bruchá, široké boky a bujné zadky im prechádzali do pevných stehien, ktoré boli v kontraste s ich malými a drobnými nožičkami a ručičkami. Všetky sa chichúňali, všetky sa usmievali, všetky boli krásne a aj napriek ich kyprým tvarom chodili po tráve tak opatrne, že sa ani kvapka rosy nepohla. Prišli ku mne, chytili ma za ruky a ťahali preč. Šiel som s nimi, lenže po mne zostávali hlboké stopy ako po tanku, ktoré ony s veľkým ochkaním a jojkaním hneď opravovali. Pokúsil som sa vzlietnuť, veď som v sne a vtedy môžem lietať, ale ani som sa nepohol. Zato moje kypré divožienky ku mne pricupitali a začali ma vyzliekať. S každým kúskom šatstva, ktoré zo mňa strhli, sa zabávali, chichúňali sa, spievali a keď ma vyzliekli donaha, zrazu som sa prestal zabárať do zeme a tiež som sa vznášal tesne nad ňou ako moje bujnohrivé a bujnoprsnaté divožienky. Chytili ma za ruky a utekali sme pomedzi tie krásne kvitnúce georgíny, ony sa stále smiali, stále sa chichúňali. Opájali sa životom, opájali sa radosťou, opájali sa kvitnúcimi georgínami a ja som sa opájal s nimi. Bolo mi krásne, nádherne, tancovali sme medzi kvetmi, tancovali sme pomedzi stebľá trávy, tancovali sme na lupeňoch georgín, len tak sme sa pochytili za ruky a točili sa a točili. Včeličky nám lietali pomedzi prsty na nohách, až sme ich mali žlté od nektáru. Zrazu sme zastali pred vodopádom, ktorý bol divný v tom, že voda padala odnikiaľ a odtekala nikam. Len na kúsku na chvíľku spomalila a stávalo sa z nej zrkadlo, v ktorom sa